

Contribució a l'estudi de la població medieval mallorquina. II

JOAN MIRALLES MONSERRAT

Fa ja alguns anys, en aquesta mateixa revista, oferíem un recull detallat de la població de Montuïri (Mallorca) en la primera meitat del segle XIV, concretament dels anys 1311 al 1343¹. Avui ens proposam reemprendre la tasca donant a conèixer tot un seguit de notícies demogràfiques i antroponímiques d'aquesta vila mallorquina en uns anys molt concrets: 1357-1360. Aquest estudi que presentam és una breu mostra d'un treball filològico-lingüístic en curs d'elaboració sobre un *Llibre de Cort* encara inèdit de l'Arxiu Municipal de Montuïri².

A. LA POBLACIÓ

Quant a la població de Montuïri durant l'època que estudiam (1357-1360), malgrat que generalment no puguem parlar de xifres exactes en tractar de població medieval, en podem adduir unes referències demogràfiques més o menys aproximades³. D'una banda la llista de montuïrers masculins, inclosos

¹ MIRALLES, J., *Contribució a l'estudi de la població medieval mallorquina* «Mayurqa» vol. V. (Palma 1971) pp. 75-97.

² El ms. que ens ocupa antigament estigué rellogat en pergami del qual només en queda un petit fragment lligat al primer foli. Avui és resguardat per dos fulls de paper del segle passat, i és enquadernat amb dues làmines de cartró color vert clar. Al primer full porta la signatura: *Provisions 1353-1368 Tomo 5*, i una data tatxada: 1332. Al segon full hi trobam una altra signatura a Hapis: 1356-1358. Cap d'aquestes dades s'avé amb la cronologia real del llibre: 1357-1360, i és, en realitat, un *Llibre de Cort* procedent de l'antiga cort reial de Montuïri.

³ Certament no són abundoses les dades demogràfiques sobre població medieval mallorquina. A part d'algun treball escadusser sense massa pretensions d'exhaustivitat darrerament ha estat publicat un estudi fonamental de tema demogràfic de l'investigador Ferrer Flórez, Miguel: *La evolución de la población de Mallorca y en especial de la Cordillera Norte*. Separata del «Boletín de la Cámara Oficial de Comercio, Industria y Navegación de Palma de Mallorca». Número 678-679 junio 1973. Aquest investigador es basa fonamentalment per als seus càlculs demogràfics sobre l'impost reial del morabatí que pagaven els propietaris que posseïen una renda superior a les 10 lliures anuals, i pren com a coeficient el 5. Segons aquest càlcul arriba a les següents conclusions sobre la població medieval de l'illa de Mallorca, Ciutat i Montuïri:

Any 1329:

Mallorca: 60.545 habitants.

Ciutat de Mallorca: 24.805 habitants.

Montuïri: 725 habitants (145 pobladors pagaven el morabatí).

jueus i esclaus que surten al ms., sumen 138. D'altra banda sabem que l'any 1359 hi havia en aquesta vila 130 homes d'armes, còmput en què s'hi encabeixen els homes de 14 a 60 anys⁴. Per tant, donades aquestes dades coincidents, podem deduir que la població oscil·lava aquests anys entre les 500 i les 600 ànimes. Si comparam aquestes xifres amb les dades anteriors: any 1312: de 500 a 600 habitants; anys 1332-1333: de 650 a 750, constatarem que la població havia minvat sensiblement, fet que evidentment hem d'atribuir a la importantíssima pesta del 1348, que deumà la població en molts indrets⁵.

En les llistes que presentem hem dividit la població en cristians, jueus i esclaus, per tal com aquestes divisions tenen entitat pròpia per si mateixes. En aquesta relació nominal hi figura el nom de la persona en la mateixa grafia que surt al ms., les referències familiars i d'origen geogràfic i l'ofici, sempre que així consti al ms., i, finalment, les dades extremes en què apareix documentat amb l'expressió del número del foli i ratlla. Gràcies a això podem establir en alguns casos un petit esquema familiar, com en el cas dels jueus montuïrers, emparentats i veïns quasi tots ells. Endemés sabem noves ben valuoses sobre els càrrecs públics i oficis de la localitat i, així mateix, de fora. Per exemple som informats que l'ofici de batlle, que era nombrat cada any en la festa de la Pentecosta, fou exercit pels següents pobladors: Pere Trobat (1356-1357), Bernat Paliser, (1357-1358), Bertomeu Ribas (1358-1359), Pere Do-

Any 1350:

Mallorca: 44.600 habitants.

Ciutat: 11.988 habitants.

Montuïri: 595 habitants (119).

Any 1364:

Mallorca: 51.015 habitants.

Ciutat: 21.955 habitants.

Montuïri: 540 habitants (108) (pàg. 39).

Gràcies també a la fel·liç descoberta recent d'un fons documental, el mateix investigador pot adduir tot un seguit de notícies demogràfiques del segle XV d'entre les quals ens fixarem concretament en les referents a la vila que ens ocupa:

Any 1421 Montuïri: 595 habitants (119 pagaven el morabatí).

Any 1427 Montuïri: 530 habitants (106 pagaven el morabatí).

Any 1434 Montuïri: 520 habitants (104 pagaven el morabatí).

Any 1445 Montuïri: 375 habitants (75 pagaven el morabatí).

Any 1452 Montuïri: 365 habitants (73 pagaven el morabatí).

Any 1459 Montuïri: 400 habitants (80 pagaven el morabatí).

Any 1466 Montuïri: 420 habitants (84 pagaven el morabatí).

Any 1473 Montuïri: 550 habitants (110 pagaven el morabatí).

Any 1482 Montuïri: 665 habitants (133 pagaven el morabatí).

Any 1489 Montuïri: 575 habitants (115 pagaven el morabatí) (pàg. 42).

⁴ Prenem aquesta dada de la *Historia de Lluemajor* de Bartomeu Font i Obrador (Palma 1972) pàg. 367, qui ens comunica la troballa del primer cens d'homes d'armes de Mallorca, localitzat recentment en el ADM. Pertany al 1359 i correspon a la secció de *Suelos Manuscritos*. Té 65 folis i porta la signatura (28)2931. Segons sembla, avui, aquest ms. s'ha tornat extraviar inexplicablement.

⁵ Dades extretes del meu article ja alludit: *Contribució...* (pp. 76 i 77).

mànach (1359-1360). El rector nomia Ramon Lorens, segons les denúnciacions ben afeccionat a les faldetes i a la brega, i els preveres eren Jacme Arbonès, Micollau Bufi, Guillemó d'es Pug i Pericó Tona, que gaudia d'un benefici a l'església de santa Eulàlia de Ciutat de Mallorca. Els saigs eren Johan Agost, Thomàs Vilaür, Pere Ergenter, i el corredor fiscal era un tal Mateu Vergili. Igualment consten altres oficis o professions: barber, bracer, escorxador, hortolà, ferrer, fuster, sastre, traginer sabater, etc., i a part queden aquells personatges que ens consta que eren majorsals o missatges de qualcú.

B. ELS ANTROPÒNIMS⁶

1. *Els prenom*s

Quant als noms de pila observam que el conjunt registrat en el ms., pel que fa la freqüència d'ús divergeix sensiblement de la situació actual. Així

⁶ Pel que fa a l'estudi de l'antroponímia medieval catalana són bàsics els següents treballs: AEBISCHER, P.: *Essai sur l'onomastique catalane du IX au XII siècle*. Publicacions de l'Oficina Romànica (extret de l'OARLL), I, 1928. Biblioteca Balmes (Barcelona 1928), pp. 43-118.

BALARI JOVANY, J.: *Orígenes històrics de Catalunya*. Cap. II. «Nombres personales» (Barcelona 1899), pp. 529-560.

CLAPES, J.: *Els cognoms catalans. Orígens i evolució*. (Barcelona 1929).

MIRET Y SANS, J.: *Los noms personals y geogràfics de la encontrada de Terrasa en los siglos X i XI*. «Boletín de la Real Academia de Buenas Letras de Barcelona». Vol. VII. año XIV (1914) pp. 385-407, 485-509.

Los noms personals y geogràfics de la encontrada d'Organyà en los siglos X i XI. Id. vol. VIII. Any XVI (1916), pp. 414-444, 522-546.

MOLL, F. de B.: *Els llinatges catalans* (Palma 1959).

MOREU-REY, E.: *La rodalia de Caldes de Monbui: Repertori històric de noms de lloc i de noms de persona* (Barcelona 1962).

Antropònims a Barcelona als segles XIV i XV extret del vol. III de «Estudis d'història medieval» de la Societat Catalana d'Estudis Històrics (Barcelona 1970) IEC, pp. 113-120.

San Martín de Tours. Su devoción en Cataluña (...) Tesi doctoral (Barcelona 1964).

PIEL, J.M.: *Die ältesten Personennamen Kataloniens in ihren Verhältnis zu den Altspanischen und Altportugiesischen* «VII Congreso Internacional de Lingüística Románica». Vol. II. (Barcelona 1955), pp. 777-810.

UDINA, F.: *Noms catalans de persona als documents dels segles X-XI*. «Miscelánea Griera» (San Cugat del Vallés. Barcelona 1960). Instituto Internacional de Cultura Románica, Vol. II. pp. 385-402.

Referits especialment a l'onomàstica germànica són bàsics els següents:

FORSTEMANN, E.: *Altdeutsches Namenbuch. I. Personennamen*. (Bonn 1900²).

BACH, A.: *Deutsche Namenkunde. I. Die Deutschen Personennamen*, 2 vols. (Heidelberg 1952 i 1953).

SCHONFELD, M.: *Wörterbuch der altgermanischen Personen- und Völkernamen* (Heidelberg 1911).

Són, així mateix, recomenables, els següents estudis sobre onomàstica hispana:

DOLÇ, M.: *Antroponímia latina en ELH*. Tom. I. Antecedents y onomàstica. CSIC. (Madrid 1960), pp. 389-419.

PALOMAR LAPESA, M.: *Antroponímia prerromana en ELH* op. cit. pp. 347-387.

PIEL, J.M.: *Antroponímia germànica* Op. cit. pp. 421-444.

veim que alguns dels noms més característicament medievals: *Arnau*, *Berenguer*, *Bernat*, etc., avui dia estan en franca decadència, mentre que d'altres que en l'època del ms. (1357-1360) tenien una regular o poca acceptació avui dia han passat a anar damunt fulla, tenint un clar predominí sobre els altres, com és ara: *Joan*, *Bartomeu*, *Antoni*, *Gabriel*, etc., En conjunt aquesta casta d'antropònims, tot inclouent-hi tant els montuïrers com els de fora poble, sumen trenta-dos noms diferents. Tenen una clara preeminència part damunt els altres: *Pere*, o el diminutiu *Pericó* (36 persones nomen així), *Bernat*, o *Bernadó* (26), *Guillem* o *Guillemó* (23), *Jaume* (*Jacme* o *Jacmó*) (12), *Berenguer* (8), *Bartomeu* (8) i *Arnau* (7). Els noms cristians femenins sumen desset. Els que registren un ús més estès són: *Elicsén* (6 casos), *Catalina* (5), *Francesca* (4) i *Magdalena* (3). Entre els jueus el nom predominant és *Moxí* (3 casos), i quant als esclaus tots ells duen nom diferent. Bona part dels prenomes adopten al ms. grafies diverses. Així *Elicsén*: *Alicsan*, *Alicssén*, etc.

2. Els cognoms

Els llinatges diferents sumen cent vint-i-sis, tot englobant-hi també els jueus i esclaus. D'entre ells tenen una clara predominança els que indiquen lloc d'origen (55), sobretot els que designen localitats catalanes (25), i d'entre aquests destaquen les comarques gironines, principalment l'Empordà (12). Segueixen per ordre de freqüència les altres comarques barcelonines i tarraconines i, ja molt menys, les lleidatanes. Això prova una vegada més que el repoblament de Mallorca fou dut a terme, majoritàriament, per gironins empordanesos o, a més grans trets, amb gent del sector gironí-barceloní, principalment de la comarca riberenca, i així és, en conseqüència, que la llengua parlada en aquesta part i a Mallorca, almenys durant l'època medieval, era pràcticament la mateixa⁷, tot i que en el cas de la modalitat insular cal comptar així mateix, en alguns casos, amb l'element lingüístico-cultural rossellonès-occità, que no és menyspreable. Els cognoms que surten al ms., i que ens re-

⁷ Aquesta afirmació es troba en nombrosos treballs de diferents filòlegs catalans. Així, per exemple: «Els repobladors de les Balears procedien, en gran part, de la Catalunya Oriental», de F. de Moll, *Els parlars balearics* Act. Congr. Barc. 2, (1955), pp. 127-136; *Estática y dinámica del catalán en Mallorca*, Madrid, Palma de Mallorca, 1960 «Papeles de Son Armadans», 50, pp. 161-175, i, últimament en *El habla de Mallorca* de la «Historia de Mallorca» coordinada per Mascareó Pasarius (Palma 1973) Tom. V, pp. 353-388. També Joan Coromines en *El que s'ha de saber de la llengua catalana*, (Palma 1970²) en el capítol «Els dialectes catalans. La unificació i normalització de la llengua literària», pp. 53-62, etc. «Primitivament els parlars de la Catalunya francesa constituïen una mera varietat del català orientà, i en els segles que seguiren de prop a la Reconquesta a les Balears es parlava igual que a la zona costera al Nord de Barcelona, i en el País Valencià igual que a les terres de Tortosa i Lleida. Només hi havia doncs essencialment dos dialectes abans del segle XV: oriental i occidental... (p. 54). (El subratllat és nostre).

meten a comarques catalanes són: de *Bajes, Balaguer, Berbarà, Banyeras, Figuera, Loret, Massanet, Mieras, Navata, de Pertagàs, de Romanyà, de Quralt, Pujalta, Ribellas, Ribes, Riera, Rossaylló, Rubí, Ruplà, Tàpies, Tona, Tous, Vigat*, (Viguet)⁸, *Vilaür Vinyoles*, D'entre ells, com ja hem dit, gairebé la meitat són localitats empordaneses: *Banyeres, Romanyà, Figueres, Loret, Maçanet, Navata, Pujalta, Riera, Ruplà, Tàpies, Vilaür i Vinyoles*. Igualment dins aquest capítol cal incloure aquells llinatges que designen orònims comuns: *d'es Camps, d'es Cros, d'es Pug, Colell, Costa, Padrolla, Sa Plana, Sera (Serra), Soler*.

Segueixen en proporció els llinatges que designen el nom del pare o de l'individu interessat. Hi predominen els noms d'origen germànic, moda que sabem que es venia donant a Catalunya des de l'alta Edat Mitjana. Aquests són els següents: *Arnau, Aymarich, Gillaibert, Gombau, Gonyalons, Gual, Moge, Rubert, Ugat* (Huguet) i els híbrids *Arnaudilla i Puigdorjilla*. Nogensmenys no hi manquen tampoc els noms d'origen llatí o grec posteriors als temps bíblics: *Banet, Domànuch, Lorens, Merty, Pons, Vergili*, o els noms del Nou Testament: *Esteva, Marc, Mateu, Pol*, i els diminutius *Paratò i Polat* (Polet).

Una altra font que forneix prou llinatges i malnoms són els noms d'oficis i professions tècniques. En el ms. en trobam nombrosos exemples: *Ergenter, Bender, Blanquer, Burgas, Cabrer, Claver, Gramatge, Marí, Ferer* (Ferrer), *Macip, Mestre, Muntaner, Paliser, Sabater, Taxidor*.

Uns altres són els malnoms o sobrenoms. Hi predominen els noms de qualitats físiques: *Blanch, Boreyl* (Borrell), *Roge, Granella, Vert* i els que indiquen objectes inorgànics o inanimats: *Astrap* (Estrep), *Carbó, Carbonel, Jornat* (Jornet).

Dins el conjunt de llinatges no catalans hi tenen preponderància els semítics, la major part dels quals han desaparegut avui dia: *Bellembó, ben Abrafim, ben Farron, ben Jacob, ben Magaluf, ben Maymó, Rafal, Sentou, Sxiarin*. Nogensmenys no en manca qualcun d'origen italià: *Brondo*, occità: *Faurat* (Fauret), i aragonès: *Lopis* (Llopis).

Resten encara alguns cognoms de poca freqüència, que es podrien englobar en dues classes: la d'aquells que denoten circumstàncies de naixement, consagracions, auguris, etc., com: *Agost, Company, Deulosal, Trobat* i, final-

⁸ En principi he transcrit els antropònims talment com estan representats al ms. En el cas dels noms que tenen grafies diferents al llarg del llibre hem optat per fer figurar la que més s'acosta a la grafia actual. Quan hem cregut que el nom és de difícil lectura per als no iniciats en el mallorquí medieval ens hem decidit per donar la solució moderna, com en el cas que ens ocupa ací i en bastants d'altres: *Vigat* (Viguet); *Polat* (Polet), etc.

ment, aquells l'origen dels quals resta desconegut i molt dubtós: *Bertuli*, *Escanella*, *Frau*⁹.

3. Els malnoms

De vegades sembla difícil escatir quan un nom funciona com a llinatge i quan com a malnom, car això depèn de factors diversos, principalment del factor burocràtico-legal, en el cas dels escrits. Al nostre ms. creim que podem establir, a grans trets, que els noms que segueixen el nom de pila funcionen sincrònicament com a llinatges. Nogensmenys hi ha alguns casos de malnoms que consten com a tals més o menys explícitament. Així tenim un *Issach Pocacarn*, fill d'En Juseff, jueu de Mallorques, que possiblement tenia com a nom jueu *Issach ben Juseff*. Entre els cristians trobam també un *Pericó Pons*, en altra manera apelat *Moscari* (f. 43 v. 1), possiblement perquè provenia d'aquest llogaret de Campanet, on encara avui és abundós el llinatge Pons. Altres vegades la denominació no és tan clara. Així tenim el cas de *En Pere Sabater*, appellat *Pere Bertolí* (63 v. 29), que altres vegades és anomenat *Pericó Sabater* (44 v. 17), altres com *Pere Bertolí* (55 v. 5) i altres fins i tot com *Bertolí Sabater* (45 v. 2). Això ens posa davant l'alternativa difícil de saber quin és el malnom: *Bertolí* o *Sabater*?¹⁰

APÈNDIX

A. LA POBLACIÓ

1. ELS CRISTIANS

Noms cristians masculins de Montuïri

Johan Agost (saig)¹¹: 6-VII-1358, f. 22.4; 2-X-1359, f. 73.26.

Jacme Arbonès (prevere): 3-VIII-1358, f. 27.8; 18-X-1358, f. 34 v. 12 i 13.

Bertomeu Argenter (o Argentó, espòs de Magdalena): 23-IX-1359; f. 66 v. 5 (Argentó); f. 66.8 (Argenter).

Francesch Arnau (habitador del lloc de Montuïri): 16-III-1357, f. 17.4; 23-IX-1359, f. 66.15.

⁹ Pel que fa a la divisió convencional dels cognoms ens hem basat fonamentalment en l'útil monografia de F. de B. Moll: *Els llinatges catalans* (Palma 1959).

¹⁰ Quant als malnoms pot ésser particularment profitosa la meua tesi de licenciatura, inèdita, *Contribución al estudio de la onomástica mallorquina* (Barcelona 1969) sobre els malnoms de Montuïri des del segle XIII a l'actualitat, un dels exemplars de la qual es troba al Seminari de Lingüística Romànica de la Universitat Central de Barcelona.

¹¹ En la transcripció dels noms de pila desenvolupam sempre les abreviatures. Així representam *P.* com a *Pere*; *Bn.*: *Bernat*; *Bng.*: *Berenguer*, *G.*: *Guillem*, etc. Pel que fa a les dades de parentesc, origen geogràfic, ofici, etc. que nosaltres representam entre parèntesi, hem optat per la modernització total de la grafia d'aquestes.

- Pere Astrap: 28-VIII-1358, f. 32.15.
 Harnau Aymarich (pare de Mateu): 8-VIII-1358, f. 30 v. 7.
 Mateu Aymarich (fill d'Arnau): 8-VIII-1358, f. 31.7.
 Jacme Bajes: 4-VIII-1357, f. 3.3.¹²
 Salvador Banat: 3-VIII-1358, f. 29 v. 27.
 Bernat Banet: 26-VII-1358, f. 23.4.
 Tomàs Bender: 2-X-1359, f. 73.11.
 Pasqual Berbarà: 6-IV-1358, f. 22.7 i 8.
 Pericó Bertulí (sabater): 17-VI-1359, f. 44 v. 17; 11-IX-1359, f. 63 v. 29.
 Guillem (o Guillemó) Blanch (fill de Pere i cosí de Guillemó Rosselló): 22-VIII-1359, f. 62 v. 5 i 6.
 Pere Blanch (pare de Guillem): 22-VIII-1359, f. 62 v. 15; 11-XI-1359, f. 63 v. 28.
 Guillem Blanquer: 17-VI-1359, f. 45 v. 25.
 Guillem (o Guillemó) Boreyl (nebot d'Arnau Domènech): 11-XI-1358, f. 37 v. 14 i 15; 10-X-1359, f. 71 v. 1.
 Micollau Bufi (prevere): 16-VI-1357, f. 13.6.
 Pere Burgas (espòs de Margalida): 19-VIII-1359, f. 55.16; 2-X-1359, f. 73 v. 18.
 Pere Cabrer (habitador de Montuïri): 27-VII-1358, f. 23 v. 15.
 Guillemó Carbó (fill de Pere Carbó, de Campos): 18-X-1358, f. 34.9 i 10.
 Simon Carbonel (hortolà): 6-IV-1358, f. 21.16; 14-XI-1359, f. 60 v. 4.
 Bernat Claver (barber, espòs de Joaneta): 17-VI-1359, f. 44.5; 23-IX-1359, f. 67.10.
 Monat (o Guillemó) Colell: 11-XI-1358, f. 37 v. 23; 14-XI-1358, f. 38.3.
 Romeu Company: 14-VII-1359, f. 46.3 i 4.
 Pere Crus (habitador de Montuïri): 20-X-1358, f. 26.10; 2-X-1359, f. 75.6.
 Bernat de Romanyà: 4-VIII-1357, f. 3.9; 18-VIII-1359, f. 58 v. 1.
 Pere d'es Camps (de Montuïri i habitador de Castellitx): 16-VIII-1359, f. 51.7 i 8; 2-X-1359, f. 73 v. 9.
 Guillemó d'es Cros: 22-VIII-1359, f. 62 v. 6.
 Arnau d'es Pou (o Pou): 25-VII-1358, f. 25 v. 14; 2-X-1359, f. 73.13.
 Guillemó d'es Pug (prevere): 2-X-1359, f. 74.19.
 Bertomeu Deulosal: 4-III-1359, f. 42.10.
 Guabriel Domànach (tinentlloc de batlle): 11-XI-1358, f. 37 v. 5; 31-III-1360, f. 78 v. 16.

¹² Aquest personatge i alguns altres més són documentats en els deu primers folis del ms., que per cert estan en pèssim estat. Per això és que d'aquests primers fulls només n'hem aprofitat aquells noms perfectament llegibles i que ens consta que no tornen sortir a la resta del llibre.

- Harnau Domànach (germà de Pere i oncle de Guillemó Borrell): 11-XI-1358, f. 37v; 23-IX-1359, f. 66.7.
- Pere Domànach (avonclo de Guillemó Borrell i cunyat d'Arnau Manera): 25-VII-1358, f. 25.5; 14-I-1360, f. 78.24.
- Pere Ergenter (saig): 3-VIII-1358, f. 28 v. 3.
- Pericó Escanella: 7-VIII-1359, f. 49.19 i 20.
- Antoni, escorxador: (?) -XII-1357, f. 19.9.
- Guillemó Esteva: 22-VIII-1359, f. 62.22.
- Pera Farer: 2-X-1359, f. 74 v. 13.
- Bernat Faurat (espòs de Catalina): 19-VIII-1359, 60.2 i 3; 10-X-1359, f. 71 v. 7.
- Bertomeu Ferer: 10-XII-1358, f. 40 v. 27.
- Pere Figuera (majoral de Guillemona, muller de Francesc Arnaudilla): 3-IV-1358, f. 20.4.
- Pericó Frau: 10-X-1359, f. 72.8.
- Ferer Gombau: 5-XII-1358, f. 40.11; 16-XII-1358, f. 41 v. 5.
- Bertomeu Gonyalons: 22-VII-1359, f. 46 v. 24.
- Bernat Gonyallons: 8-VIII-1358, f. 31.2; 16-X-1359, f. 72.18 (Gonyolons).
- Pere Gramatge: 25-VIII-1358, f. 26.1.
- Berenguer Holver: 18-X-1358, f. 35 v. 22; 2-X-1359, f. 74.14.
- Johan Lopis: 16-XII-1358, f. 41.30; 19-VIII-1359, f. 60.3.
- Ramon Lorens (rector): 16-VI-1357, f. 13.6.
- Bernat Loret (sastre, espòs de Catalina): 18-X-1358, f. 34 v. 18; 23-IX-1359, f. 66 v. 1.
- Pere (o Pericó) Loret: 17-VI-1359, f. 44 v. 33; 2-X-1359, f. 74 v. 1.
- Guillemó Marc (missatge del rector): 16-VI-1357, f. 13.7.
- Uget Marc: 28-VIII-1358, f. 32.3.
- Don Marcús: 2-X-1359, f. 73.19; 2-X-1359, f. 75.6 (En Marcús).
- Berenguer Masip: 18-X-1358, f. 35.12.
- Anthoni Matas: 13-XI-1359, f. 80.12.
- Jacme Mates: 13-XI-1359, f. 80.25; 18-XI-1359, f. 80 v. 3.
- Berenguer Mateu (?): 11-IX-1359, f. 63.28.
- Fransesch Mertý (habitador de Montuiri): 14-VII-1359, f. 46.2 i 3.
- Guillem Mestre: 19-VIII-1359, f. 54.21.
- Pericó Mieras: (?) -XII-1357, f. 19.10.
- Phalip Muntaner (cunyat de Pericó Pelliser i sogre de Jaume Serra): 7-VIII-1358, f. 30 v. 3; 2-X-1359, f. 75.20.
- Muntanyans, En: 4-VIII-1357, f. 3.11.
- Bernat Navata (espòs de Catalina): 14-XI-1358, f. 39.2; 19-VIII-1359, f. 59 v. 21.

- Padrolla, En (majoral): 27-VII-1357, f. 2 v. 11.
- Bernat Paliser: 16-VI-1357, f. 13.3; 19-VIII-1359, f. 57.26.
- Esteva Paliser (pare de Pericó): 19-VIII-1359, f. 54 v. 35.
- Guillem Paliser (pare de Pericó): 9-VI-1357, f. 15.16; 19-VIII-1359, f. 53.4 (quondam).
- Pericó Paliser (fill d'Esteva): 19-VIII-1359, f. 54 v. 35.
- Pericó (o Pere) Paliser (fill de Guillem i cunyat de Felip Muntaner): 9-VI-1357, f. 15.16; 3-IX-1359, f. 53.4.
- Berenguer Parató: 8-VIII-1358, f. 31.8.
- Guillem Parayllada (habitador de Montuïri): 28-VII-1357, f. 2.2.
- Bernadó Pol (fuster, habitador de Montuïri): 26-VII-1358, f. 23 v. 15; 25-VII-1358, f. 25 v. 7.
- Bernat Pol (traginer, espòs de Catalina): 17-VI-1359, f. 44 v. 30; 28-X-1359, f. 77 v. 25.
- Polat, En: 10-X-1359, f. 72.4.
- Fransoy Pons (ffill de Bernat, quondam): 18-X-1358, f. 36 v. 3; 23-IX-1359, f. 66 v. 1.
- Guillemó Pons: 2-VI-1357, f. 15 v. 3.
- Pericó Pons (àlies Moscarí): 4-III-1359, f. 43 v. 1.
- Pere Porta: 13-XI-1359, f. 80.3; 18-XI-1359, f. 80 v. 5.
- Jacme Prats (ferrer): 25-VII-1358, f. 25.4; 14-I-1360, f. 78.21 i 22.
- Pericó Qlaver: 18-(ç)-1357, f. 5.1.
- Guillem Rafal: (ç)-XII-1357, f. 19.12; 19-VIII-1359, f. 58 v. 4.
- Bertomeu Ribes: 6-VII-1358, f. 22.2; 2-X-1359, f. 75.1.
- Perico Ribes (fill de Bartomeu): 18-X-1358, f. 34 v. 11 i 12.
- Bernat Rossaylló (germà de Guillem i espòs d'Andréva): 10-XII-1358, f. 40 v. 27; 1-V-1360, f. 75.32.
- Guillem Rossaylló (fill de Guillem i cosí de Guillemó Blanch): (?) -XII-1357, f. 19.10; 10-X-1359, f. 71.25.
- Guillem Rovira (o Sa-Rovira), espòs de Magdalena): 18-X-1358, f. 34 v. 15.
- Berenguer Rubert (donzell): 6-IV-1358, f. 21 v. 6; 15-I-1360, f. 78 v. 3.
- Berenguer Rubí (espòs de Rumia): 4-III-1359, f. 43 v. 5; 14-XI-1359, f. 65 v. 4.
- Domingo Rupjà: (?) -1457, f. 11 v. 11 i 12; 19-VIII-1359, f. 56.1.
- Ramon Rupjà: 5-XII-1358, f. 40.19 i 20.
- Bernat (o Bernadó) Sabater (missatge i cunyat de Bernat Gonyalons): 4-III-1359, f. 42.20; 8-VIII-1358, f. 31.19.
- Arnau Sa-Manera (cunyat de Pere Domànach): 14-XI-1358, f. 38 v. 10; 3-IV-1360, f. 78 v. 9 i 10.

- Pericó Sa-Plana (missatge de Gabriel Domànach): 11-XI-1358, f. 37 v. 5.
 Bernat Sa-Rovira (o Rovira): 26-VII-1358, f. 23.5; 7-VIII-1359, f. 49.5.
 Harnau Sera (germà de Pericó i de Jaume): (?) -XII-1357, f. 19; 19-VIII-1359, f. 57.17.
 Jacme (o Jacmó) Sera (gendre de Felip Muntaner): 3-VIII-1358, f. 27.4; 23-IX-1359, f. 66.17 i 18.
 Pericó Sera: 3-VIII-1358, f. 27.5; 19-VIII-1359, f. 57.17.
 Pericó Solivera (o Ses-Oliveres): 25-(?) -1359, f. 76.27.
 Bernat Soler (espòs de Marió): 10-X-1359, f. 71.3; 14-XI-1359, f. 72.27.
 Jacme Steva: 6-VII-1358, f. 22.5; 25-VII-1358, f. 25 v. 1.
 Mateu Susia: (?) -1357, f. 11.11.
 Fransesch Tàpies (germà de Guillemó i fill de Simon): 16-VI-1357, f. 13.8.
 Guillemó Tàpies (missatge de Gabriel Domènech): 16-VI-1357, f. 13.8; 4-III-1359 f. 42.2.
 Simon Tàpies (espòs d'Eliscén): 16-VI-1357, f. 13.7; 2-X-1359, f. 69 v. 13.
 Bernat Taxidor: 26-VII-1358, f. 23.15.
 Pere (o Pericó) Tolrà (germà de Guillemó): 3-VIII-1358, f. 27 v. 2; 22-VIII-1359, f. 62 v. 5.
 Guillemó Tollrà: 3-VIII-1358, f. 27.26.
 Bernadó Tona (fill de Bernat): 7-VIII-1359, f. 50.22.
 Bernat Tona (espòs d'Eliscén): 9-VI-1357, f. 15.21; 10-X-1359, f. 71.17.
 Pericó Tona (fill de Bernat, prevere): 18-X-1358, f. 34.4; 23-IX-1359, f. 67 v. 14.
 Pere Trobat: (?) -1357, f. 11.1; 22-VIII-1359, f. 62 v. 8.
 Pericó Trobat (fill de Pere): (?) -XII-1357, f. 19.9; 22-VIII-1359, f. 62 v. 6.
 Jacme Ugat: 16-VIII-1359, f. 51.28.
 Bernat (o Bernadó) Vergili (de Montuïri, habitador de Castellitx): 22-VI-1359, f. 46 v. 4; 7-VIII-1359, f. 49.2 i 3.
 Mateu Vergili (corredor fiscal): (?) -XII-1357, f. 19.3 i 4; 20-XI-1359, f. 81.2.
 Bernat Vert: 3-IV-1358, f. 20.2; 19-VIII-1359, f. 54 v. 33.
 Pericó Vert: 22-VII-1359, f. 46 v. 25.
 Guarau (o Guarauló) Vigat: 5-XII-1358, f. 40.9.
 Thomàs Vilaür (saig): 25-(?) -1359, f. 76.27.
 Guillemó Vinyoles: 22-VII-1357, f. 1.18.
- Montuïrers difunts documentats*
- Macià Arnau (espòs de Margalida): 19-VIII-1359, f. 56 v. 31.
 Franssesch Arnaudilla (espòs de Guillemona, donzell): (?) -1357, f. 11.26; 3-IV-1358, f. 20.5.
 Bertomeu Boreyl (espòs de Marina): 18-X-1358, f. 35 v. 3.
 Pere Colel (espòs d'Eliscén): 2-X-1359, f. 73.1.

Guillem Pol (espòs de Mancella): 18-X-1358, f. 36 v. 1.

Bernat Pons (pare de Françoi i espòs de Benvenguda): 18-X-1358, f. 36.13.

Bernat Schanela: 28-VII-1357, f. 2.4.

Jacme Sera (espòs d'Hugueta): (?) -1357, f. 11.23.

Noms cristians femenins de Montuiri

Alicsan (muller de Pere Collell): 2-X-1359, f. 73.1.

Alicsan (muller de Bernat Tona): 10-X-1359, f. 71.17.

Alicssén (muller de Simon Tàpies): 10-VII-1357, f. 15 v. 18.

Bevengude (muller de Bernat Pons, quondam): 18-X-1358, f. 36.13.

Borella, la dona: 18-X-1358, f. 35.5.

Careta, Na: 22-VIII-1359, f. 62.5.

Catalina (muller de Bernat Fauret): 10-X-1359, f. 71 v. 7.

Catalina (muller de Bernat Pol): 17-VI-1359, f. 45.3; 23-IX-1359, f. 67 v. 1.

Catarina (muller de Bernat Lloret): 26-IX-1359, f. 67.1.

Catarina (muller de Bernat Navata): 18-VIII-1359, f. 59 v. 24.

Elichssén (mare de Pere Domènech): 22-VII-1359, f. 47.8.

Endreva (muller de Bernat Rosselló): 7-VIII-1359, f. 50.8.

Francescha (muller d'Arnau d'es Pou): 19-VIII-1359, f. 59.21; 2-X-1359, f. 73.13.

Franssescha (muller de Bernat Escanella): 22-VII-1357, f. 1.10.

Frau, Na: 10-X-1359, f. 71.4.

Halicssén (muller de Guillemó Tàpies): 18-(?) -1357, f. 4 i 5.

Granela, la dona: 28-VIII-1358, f. 32.13.

Johanata (muller de Bernat Claver): 23-IX-1359, f. 67.14.

Machdalana (muller de Bartomeu Argenter o Argentó): 23-IX-1359, f. 66 v. 8.

Machdalana (muller de Guillem Rovira): 18-X-1358, f. 35 v. 14.

Manseylla (muller de Guillem Pol, quondam): 18-X-1358, f. 36 v. 1.

Marina (muller de Bartomeu Borrell, sa entràs): 18-X-1358, f. 35 v. 3.

Marió (muller de Bernat Soler): 10-X-1359, f. 71 v. 12.

Mergalida (muller de Pere Burgas): 19-VIII-1359, f. 55.16; 2-X-1359, f. 73 v. 18.

Mergalida (filla de Macià Arnau i serventa de Bernat Vert): 19-VIII-1359, f. 54 v. 32 i 33.

Pou, Na: 16-VIII-1359, f. 51 v. 5.

Pugdorfilla, la dona: 16-IX-1358, f. 33.9.

Pujalta, la dona: 16-IX-1358, f. 33.7.

Riera, la dona: 26-VII-1358, f. 23.6.

Rumia (muller de Berenguer Rubí): 11-IX-1359, f. 65.8.

Tomase, la dona: 5-XII-1358, f. 40.14.

Ugata (muller de Jaume Serra, quondam): (?) -1357, f. 11.23.

Noms cristians masculins no montuïrers

Pere Balaguer (de Sineu, fill de Ramon, habitador de Manresa): 16-III-1357, f. 13.13.

Banyeras, En (de Ciutat de Mallorca): 18-X-1358, f. 34 v. 12.

Polí Brondo (ciutadà de Mallorca): 3-IV-1358, f. 20.6; 20-XI-1359, f. 81.3.

Pere Coste (ciutadà de Mallorca): 2-X-1359, f. 73 v. 1.

Miquel de Jerba (o Gerba, donzell veguer de fora): 8-VIII-1358, f. 30 v. 9 i 10; 27-XI-1358, f. 24.15 i 16.

Bernardus de Partagassio (Bernat de Pertegàs): 14-XI-1359, f. 60 v. 2; 1-V-1360, f. 75.31.

Lorens de Perdines (ciutadà de Mallorca): 20-XI-1359, f. 81.7.

Harnau de Roax (savi en dret): 8-VIII-1358, f. 30 v. 9; 2-VI-1359, f. 43 v. 14.

Bernat de Tous (governador general del Regne): 31-III-1360; f. 78 v. 13.

Bernardus de Ullis (Bernat d'Oms, veguer de fora): 8-II-1359, f. 41.14; 2-VI-1359, f. 43 v. 15.

Figuera, Phonrat (savi en dret i jutge): 2-X-1359, f. 75.17.

Pasqual Gillabert (bracer de la Ciutat de Mallorca): 17-VI-1359, f. 44.4.

Berenguer Gual (de Manresa, fill de Bernat): 17-VI-1358, f. 45.17; 17-VI-1359, f. 45.14.

Bernat Lobet (saig de Manacor): 20-XI-1359, f. 81 v. 3.

Mari, En (Mentge): 2-VI-1357, f. 15 v. 3.

Boràs Massanet (ciutadà de Mallorca): 3-VIII-1358, f. 27. 8 i 9.

Bartholomeo Mertini (Bartomeu Martí, procurador del fisc): 3-IX-1359, f. 57 v. 8.

Guillem Picorneyl (de Castellitx): (?) -1357, f. 11.4.

Simon Rog (bracer, ciutadà de Mallorca, espòs de Simona): 16-VI-1357, f. 14 v. 22.

Guillem Rossaylló (ciutadà de Mallorca, pare de Guillemó, germà de Benet, i oncle de Guillemó Blanch (?)-XII-1357, f. 19.10; 2-X-1359, f. 69.6.

Guillemó Rubert (donzell veguer de fora): 9-VI-1357, f. 15.25 i 26; 13-V-1358, f. 3 v. 10.

Jacme Solivera (de Sineu): 16-III-1357, f. 17 v. 24.

Pere Steva (de Sineu): 6-VII-1358, f. 22 v. 9; 12-VII-1358, f. 22 v. 15.

Harnau Tàpies (de Campos): 9-VI-1357, f. 15.19.

Carboneyl Tayló (de Sineu): 16-III-1357, f. 17.15.

Cristians no montuïrers ja difunts

Jacme Arnau (de Vilafranca del Penedès, pare de Francesc, resident a Sineu): 16-III-1357, f. 17.16.

Ramon Balaguer (de Manresa, pare de Pere): 16-III-1357, f. 17 v. 2.

- Pere Carbó (de Campos, pare de Guillemó): 13-X-1358, f. 34.17.
 Ramon Cortey (habitador de Menorca, espòs de Magdalena): 16-VI-1357, f. 15.1.
 Pere de Qaralt (de Sineu, espòs d'Andrea, pellisser): 16-III-1357, f. 17.9.
 Berenguer d'Ortha (de Sineu, notari de Mallorques): 16-III-1357, f. 17 v. 7; 1-V-1360, f. 75.30.
 Bernat Gual (de Manresa, pare de Berenguer): 16-III-1357, f. 18.27.
 Domingo Jornat (mariner i ciutadà de València, espòs de Catalina): 16-VI-1357, f. 14 v. 1.
 Bertomeu Moge (espòs de Francesca): 16-VI-1357, f. 15.10.
 Jacme Rafal (de Castellitx): (?) -1357, f. 11.5; 11-XI-1358, f. 37 v. 8.
 Jacme Ribellas (nadiu de Tarragona, habitador de Sineu, espòs de Guillemón): 16-III-1357, f. 17.24.

Cristianes no montuïreres

- Alichssén (de Barcelona, esposa de Jaume Arnau): 16-III-1357, f. 17 v. 3.
 Andrea (de Sineu, muller de Pere de Queralt): 16-III-1357, f. 17.9.
 Catalina (muller de Domingo Jornet): 16-VI-1357, f. 14.1.
 Francescha (muller de Bartomeu Mòger): 16-VI-1357, f. 15.10.
 Guaimona (de Sineu, muller de Jaume Ribellas): 16-III-1357, f. 17.24.
 Machdallana (muller de Ramon Cortey, habitador de Menorca): 16-VI-1357, f. 15.1.
 Simona (muller de Simon Rog, bracer i ciutadà de Mallorques): 16-VI-1357, f. 14 v. 22.

2. ELS JUEUS

*Jueus de Montuïri*¹³

Salamó Bellembó: 17-VI-1359, f. 44.6; 19-VIII-1359, f. 56.12.

¹³ Els jueus de Montuïri formaven un grup compacte lligat per llaços de sang i ocupaven alguns albergs tots ells situats al carrer Major, essent tots ells veïns casa per casa. Com que els jueus eren sovint víctimes d'atacs contra llurs persones, per raons econòmiques, majorment, surten espesses vegades al ms. i això fa que siguem informats sobre el nombre d'ells, noms, casta de treball, i vestimenta, i, no cal dir-ho, parentesc que tenien entre ells. Això ens ha permès de confeccionar un petit esquema familiar. Sabem que Maymó ben Jacob i Moxi ben Abrafim eren cosins germans. El primer era casat amb una Maymona (segurament havia pres el nom del marit) i el segon amb una Butllara. Del primer sabem que tenia almenys tres fills i una filla: Magaluf ben Maymó, Moxi ben Maymó, casat amb Rossa i Nasina (2). Consta també, tot i que no surti en el present ms. que Maymó ben Jacob tenia un altre fill: Jacob ben Maymó (Veg. el meu article ja citat *Contribució...*, pàg. 94 (13-XII-1336; fol. 2). A més, cal comptar amb Sayt ben Magaluf, cunyat de Magaluf ben Maymó i Salamó Bellembó, que no sabem quin parentesc tenia amb els anteriors.

Moxi ben Abrafim (espòs de Butllara i cosí de Maymó ben Jacob)¹⁴: 22-VII-1359, f. 46 v. 6; 23-IX-1359, f. 67 v. 8.

Maymó ben Jacob (espòs de Maymona)¹⁵: 6-IV-1358, f. 21.4 i 5; 23-IX-1359, f. 68.1.

Sayt ben Magaluf (cunyat de Magaluf ben Maymó): 3-IV-1358, f. 20 v. 1: 22-VII-1359, f. 47.19.

Magaluf ben Maymó (fill de Maymó ben Jacob)¹⁶: 22-VII-1359, f. 46 v. 7: 22-VIII-1359, f. 62. 8 i 9.

Moxi ben Maymó (espòs de Rossa i fill de Maymó ben Jacob): 23-IX-1359, f. 66.5.

Jueves de Montuïri

Butllara (muller de Moxi ben Abrafim): 23-IX-1359, f. 67 v. 8.

Maymona (muller de Maymó ben Jacob): 23-IX-1359, f. 68.1.

N'Asina (?) (germana de Magaluf ben Maymó): 22-VII-1359, f. 46 v. 19.

Rossa (muller de Moxi ben Maymó): 23-IX-1359, f. 68.9.

Jueus no montuïrers

Habram Sentou (jueu de Mallorca): 22-VII-1359, f. 46 v. 27.

Gehuda ben Farron (jueu de Mallorca): 22-VII-1358, f. 47.10.

Issach Pocacarn (jueu de Mallorca, fill de Jusseff): 22-VIII-1359, f. 62.3.

Juseff (de Ciutat de Mallorca): 16-VIII-1359, f. 51.3.

Moxi Sxiarin (jueu de Mallorca): 6-IV-1358, f. 21 v. 11 i 12 (Cxiarin).

¹⁴ Deu ser el mateix que cita Antoni Pons al seu estudi: *Los judíos del Reino de Mallorca durante los siglos XIII y XIV* «Hispania» (Madrid 1960) Tom XX, pp. 163-266: «El judío Mosse ben Abrafim, del pueblo de Montuïri tiene la satisfacción de ver canceladas las deudas de sus deudores (8 de noviembre de 1359) (p. 201)». Consta que a conseqüència de l'assalt al Call a l'any 1391 es canvià de nom per Ferrer Guanyalons (citat a QUADRADO, J. M.: *La judería en Mallorca en el siglo XIV* [Palma 1967] amb pròleg de Joan Muntaner, pàg. 66). Sabem també que a la mort del famós metge jueu Mosconi adquirí un dels seus llibres per 12 sous (BSAL, vol. X, (1904) a l'*Inventari de la heretat i llibreria del metge jueu Jahuda o Lleó Mosconi* (1375) (p. 140).

¹⁵ Es tracta del jueu montuïrer potser més documentat. Vegeu per exemple què en diu A. Pons en l'article ja citat: «El judío de Montuïri Maymón ben Jacob conseguía de los secretarios la cobranza de la imposición a que estaban sujetos sus correligionarios fuera de la ciudad, de cuatro dineros por cuartera de trigo y doce por libra, derivados de censos y alquileres. Dicho recaudador se encontraba al final de la comisión y eran muchos los insolventes, como era costumbre en estos casos. El gobernador remitía a los bailes unas órdenes por escrito a fin de que presionasen a los deudores a ponerse cabales con Maymón y les cerraba al propio tiempo el camino a toda apelación (Tom. XVI, (1956) p. 385).

¹⁶ Pons el cita a l'obra ja citada: «Magaluf ben Maymó, vecino de Montuïri insta al baile de Porreres para que proceda a la incautación de un buey y una vaca propiedad de los hermanos Berenguer y Guillermo Genovart, de su jurisdicción municipal, por razón de diez libras que le adeudaban (1360). (Tom XX, p. 201).

3. ELS ESCLAUS

Esclaus de Montuïri

- Andreu (grec catiu de Bernat de Romanyà): 4-VIII-1357, f. 3.13.
 Astamaty (grec catiu): 26-VII-1357, f. 2 v. 5.
 Barbavayre (grec catiu de la dona Puigdorfila): 16-IX-1358, f. 33.9.
 Falip (grec catiu de l'honorat Berenguer Rubert): 6-IV-1358, f. 21 v. 6.
 Hasmat (catiu de la dona Hugueta): (?) -1357, f. 11.23.
 Johan (batiat de Polí Brondo): 3-IV-1358, f. 20.8.
 Jordi Ros (grec franc): 26-VII-1358, f. 23 v. 1.
 Pere (batiat franc): 26-VII-1358, f. 23 v. 3.
 Xanxiireyl (batiat negre, catiu de Polí Brondo): 16-IX-1358, f. 33.2; 20-XI-1359, f. 81.5.

Esclaus no montuïrers

- Hatgeg (de Castellitx, sarraí catiu de Jaume Rafal): (?) -1357, f. 11.8.
 Maffumet (de Castellitx, sarraí catiu de Guillem Picornell): (?) -1357, f. 11.28.
 Manoli (de Manresa de Sineu, grec vell de Berenguer Gual): 16-III-1357, f. 18 v. 17.
 Massot (sarraí catiu de Sineu): 16-III-1357, f. 18 v. 1.

B. ELS ANTROPÒNIMS

1. ELS PRENOMS

Noms cristians masculins

Pere: 36 persones tenen aquest prenom.	Boràs (Borràs): 1.
Bernat (o Bernadó): 26.	Carboneyl: 1.
Guillem (o Guillemó): 23.	Esteva: 1.
Jacme (o Jacmó): 12.	Ferer (Ferrer): 1.
Berenguer: 8.	Fransoy: 1.
Bertomeu: 8.	Gabriel: 1.
Arnau: 7.	Guarauló (Garauló): 1.
Ramon: 4.	Lorens: 1.
Fransesch: 3.	Macià: 1.
Mateu: 3.	Micollau (Nicolau): 1.
Simon: 3.	Miquel: 1.
Antoni: 2.	Phalip: 1.
Domingo: 2.	Polí: 1.
Johan: 2.	Romeu: 1.
Pasqual: 2.	Salvador: 1.
Tomàs: 2.	Uget (Huguet): 1.

Noms cristians femenins

Elichssén: 6.	Careta: 1.
Catalina: 5.	Johanata: 1.
Fransescha: 4.	Manseylla: 1.
Machdalana: 4.	Marina: 1.
Andreya: 2.	Marió: 1.
Guillemona: 2.	Rumia: 1.
Mergalida: 2.	Simona: 1.
Bevengude: 1.	Tomase: 1.
	Ugata: 1 ¹⁷ .

¹⁷ La situació antroponímica d'aquesta vila quant als prenom cristians comparada amb la d'alguns anys abans (1311-1343) no divergeix gaire. Entre els anys precitats els noms de pila masculins més abundants eren els següents: *Pere* (69 casos), *Bernat* (55), *Guillem* (35), *Berenguer* (25), *Jacme* (21), *Arnau* (20), *Bartomeu* (19), *Francesc* (14), *Ramon* (14), *Joan* (11), *Miquel* (7). Segueixen a continuació tot un conjunt ben nombrós format per noms de molt escassa freqüència. Els noms femenins més coneguts d'aquests mateixos anys dona els següents resultats: *Eliesén* (12), *Caterina* (8), *Guilma* (7), *Maria* (7), *Francesca* (6), *Seura* (4), *Antònia* (3), *Cibília* (3), *Blanca* (3), etc. (Veg. op. cit. *Contribució...* pp. 77 i 78).

A Lluçmajor (Mallorca) l'any 1359 l'estructura antroponímica dels noms de pila era la següent, segons la *Historia de Lluçmajor* (pp. 366-370) ja citada de B. Font i Obrador, sobre un total de 221 pobladors cristians masculins: *Pere* (45), *Guillem* (28), *Bernat* (24), *Jacme* (24), *Francesc* (14), *Bartomeu* (12), *Arnau* (7), *Miquel* (7), *Berenguer* (7), *Ramon* (7), *Antoni* (6), *Romeu* (4), *Joan* (4), *Bonanat* (4), *Llorenç* (3), *Domingo* (3), *Pasqual* (2), *Ferrer* (2), *Gabriel* (2), *Bertran* (2), *Garau* (2), *Jordi* (2), *Martí* (2), *Diego* (1), *Julia* (1), *Mateu* (1), *Masquerós* (1), *Peris* (1), *Nadal* (1), *Vicenç* (1), *Maymó* (1), *Esteva* (1), *Tomàs* (1), *Andreu* (1). Hi ha, doncs, un evident paral·lisme amb Montuïri, tret d'alguns casos aberrants, com l'absència total de Miquel i el retrocés de Berenguer en les llistes de Montuïri als anys de 1357 a 1360.

Fora Mallorca, concretament a la ciutat de Barcelona, la situació no és tampoc massa diferent. L'investigador E. Moreu-Rey en un article recent: *Antroponims a Barcelona als segles XIV i XV* dins els «Estudis d'Història Medieval» de la Societat Catalana d'Estudis Històrics, Vol. III (Barcelona 1970), pp. 113-120, du a terme alguns talls sincrònics en diferents anys en tres parònquies diferents de Barcelona. Per a l'any 1378 arriba a les següents conclusions: «... El resultat obtingut confirmaren la preeminència, aleshores, a tots els barris de la ciutat, del nom de pila *Pere* (trobat respectivament 99, 86 i 85 vegades), davant *Bernat*, que arriba en segona posició en dos barris i en tercera a l'altre (51, 75, 42) i *Guillem* (36, 45, 48)...».

«Se situa a continuació un nom relativament nou —contràriament als precedents—, puix que la seva introducció al nostre país data dels darrers anys del segle anterior només, i pren realment embranzida precisament a mitjan segle XIV: *Francesc*, que arriba en quarta posició (34, 31, 31). El segueixen en la llista, per ordre d'importància minvant, i en un grup aproximativament equivalent: *Jacme* (17, 25, 31), *Berenguer* —nom tradicional que va perdent posicions (19, 19, 24) —, i *Joan* —un nou vingut que ascendeix ràpidament (25, 24, 11).

Els fan companyia més avall *Ramon*, *Arnau*, *Antoni*, i *Bartomeu* (amb totals que van de 5), a 53), amb una vintena de mencions només, *Nicolau*, *Miquel* i *Simó* («Simón»); i, després de *Bonanat* (16) i «*Domingo*» o *Domènec* (12), una cinquantena de noms de pila escassament o rarament emprats: *Alfons* (1), *Asbert* (2), *Antic* (9), *Andreu* (5), *Agustí* (1), *Astruc* (1), *Bertran* (4), *Besauluc* (1), *Capdal* (1), *Cardona* (1), *Castaió* (1), *Dalmau* (1), *Daniel* (1), *Esteve* (3), *Eiximen* (1), *Feliu* (3), *Ferrer* (3), *Ferran* (2), ambdós «*Ferrando*», *Felip* (1), *Guerre* (10), *Galceran* (7), *Garsia* (6), *Guitart* (1), *Gombau* (1), *Gilabert* (1), *Gabriel* (3), *Huguet* (3), *Jordi* (2, un dels quals almenys és foraster: grec), *Jover* (1), *Julia* (1), *Llorenç* (9), *Lleó* (1), *Lluís* (1, «Loís»), *Leonard* (1, foraster), *Margalit* (1), *Major* (1), *Macià* (3), *Marc* (1), *Mateu* (8), *Manuel* (1), *Martí* (8), *Ponc* (3), *Pasqual* (5), *Prat* (1), *Romeu* (1), *Pol* (1), *Salvador* (4), *Tomàs* (2), *Vicenç* (3). (pp. 5-115)».

La situació, doncs, no és gaire diferent a la mallorquina. Més enviant, quan comenta un altre tall sincrònic, el dels anys 1405-1406 (AHCB, Index dels llibres desapareguts de la Taula de

Noms jueus masculins

Moxi: 3.
 Geluda: 1.
 Habram: 1.
 Issach: 1.
 Juseff: 1.
 Magaluf: 1.
 Maymó: 1.
 Salamó: 1.
 Sayt: 1.

Noms jueus femenins

Butllara: 1.
 Maymona: 1.
 Nasina (2): 1.
 Rossa: 1.

Noms d'esclaus

Andreu: 1.
 Astamaty: 1.
 Barbavayre: 1.
 Falip: 1.
 Hasnat: 1.
 Hatgeg: 1.
 Johan: 1.
 Jordi: 1.
 Maffumet: 1.
 Manoli: 1.
 Massot: 1.
 Pere: 1.
 Xanxireyl: 1.

Canvi, 1405-1406), en referir-se als prenomes femenins diu: «... Entre las dones (sobre un total de 108), i en un ventall molt més variat, els noms més freqüents aleshores són: *Constança* (14), *Francesca* (13), *Margalida* (9), *Caterina* (7), *Antònia* (5), *Agnès*, *Violant* (4), *Antigona*, *Barlomera*, *Eulàlia*, *Isabel*, *Joana*, *Maria*, *Sibília*, *Serena* (3), *Alamanda*, *Blanca*, *Sília*, *Tomassa* (2)» (pp. 6-116).

Ací cal destacar l'absència total a Montuïri del nom *Constança*, que a Barcelona ocupa el primer lloc i, a la inversa, a Barcelona sembla que no es donava el nom de *Eliesú*, que a Montuïri, i en general a Mallorca, anava damunt fulla, part damunt molts daltres.

Així mateix Moreu-Rey al·ludeix als possibles paral·lelismes antroponímics amb altres fonts documentals: «Podem afegir a títol comparatiu, les indicacions valuoses publicades per A. Duran y Sempere sobre aquest tema, bé que només reflecteixen la situació d'una classe social determinada, i amb unes sèries un xic deficientes quantitativament. Al llarg de tot el segle XIV, la llista dels noms de baptisme portats pels concellers barcelonins és la següent, per ordre descendent: *Guillem* en primera posició —qui ja ocupava el mateix lloc al segle anterior— (33 casos), seguit de *Pere* (30), *Jaime* (24), *Francesc* (19), *Ramon* (18), *Bernat* (17), *Arnau* (15), *Berenguer* (14), *Joan* (9), etc., sobre un total de dos-cents cinc prohoms documentats (pp. 6 i 7 - 116 i De *Los antiguos Concelleres de Barcelona y sus nombres de pila* AST, 28 (1955), de l'al·ludit Duran i Sempere.

2. ELS COGNOMS

- Agost (D): «Nom del vuitè mes de l'any» (segons Moll, p. 307).
- Arbonès (B): «Reducció de *Narbonès*, nadiu de Narbona. La forma *Narbonès* ha estat interpretada com si fos *N'Arbonès* (amb la *N'* de l'article personal), i per això s'ha reduït a *Arbonès*» (ibid. p. 219).
- Argenter (o Argentó) (C): «*Argenter*. Del llatí ARGENTARIUS, qui treballa en coses d'argent» (ibid. p. 292).
- (B). Tal volta també es refereix a *Argentó*. Forma masculinitzada del topònim *Argentona* (vila del Maresme), com *Barceló* de Barcelona...» (ibid. p. 176).
- Arnau (A): «De *Arnoald*, «àguila governant» (p. 142).
- Arnaudilla (A): No és registrat en la monografia de Moll ni al DCVB. Es tracta d'un compost de *Arnau* i *d'illa*.
- Astrap (E): Com a llinatge no és registrat al recull de Moll ni al DCVB. *Estrep*: cast. estribo. Elim. del germànic STREUP. (DCVB).
- Aymarich (A): «De HAIMRICH «casa poderosa» (p. 149).
- Balaguer (B): «Nom de la ciutat de la comarca de la Noguera (Lleida). Segons Balari, el nom prové d'un substantiu *Balaguer*, que devia significar «camp de bàlca», nom d'una lleguminosa» (p. 177).
- Banet (Benet) (A): Del llatí BENEDICTUS «beneït», nom del famós fundador de l'ordre benedictina» (p. 122).
- Banyeras (B): «Nom d'una vila valenciana i d'alguns pobles catalans. Del llatí BALNEARIAS» (p. 177). El DCVB registra algunes viles catalanes amb aquest nom a l'Empordà, Penedès, Seu d'Urgell, etc.
- Bellembó (F): Antropònim semita. No és registrat a Moll ni a DCVB.
- ben Abrafim (F): Abrafim és pronúncia arabitzant del nom hebreu Abraham.
- ben Farron (F): Antropònim hebreu.
- ben Jacob (F): Antropònim hebreu.
- Len Magaluf (F): Antropònim semita.
- ben Maymó (F): Moll registra *Maimó*, *Maymó*, *Mimó*. «De l'àrab Maymún, nom personal... (p. 354). DCVB també l'inclou com a nom propi d'home musulmà i cristià, i així mateix com a llinatge.
- Bender (C): «De *bander*, «guardià de la propietat rústica que castiga amb bans les infraccions» (p. 291).
- Barberà (B): «*Barberà*, *Barbarà*. Nom d'un poble del Vallès i d'una vila de prop del Montblanc (Tarragona). Del llatí BARBARIANUS, derivat del nom personal BARBARIUS» (p. 173).
- Bertolí (B): «*Bartolí*, *Bartrolí*. Pot provenir de dues procedències: A. Derivat amb el sufix INUS del nom personal germànic BERCHTWARD (com

- Bertoldino*, fr. *Bertelin*). B. O bé pot tractar-se d'un derivat hipocorístic de *Bartholomeus*, com el fr. *Bartholin*» (p. 370).
- Blanch (E): «De l'adjectiu *blanc* (germànic BLANK), nom de color» (p. 316).
- Blanquer (C): «De *blanquer* «assaonador de pells» (p. 293).
- Boreyl (E): «*Borrell*, del llatí BURRELIUS «vermellet», que en l'edat mitjana era un nom personal freqüent a Catalunya» (p. 316).
- Brondo (F): «Llinatge existent a Mallorca des del segle XIII i procedent del lloc venecià de *Bròndolo* (p. 358).
- Bufi (E): «*Bofill*, *Bonfill*, *Bofi*, *Bufill*. Del llatí BONUS FILIUS «bon fill». Apareix usat com a nom personal a Catalunya en el segle X: *Bonofilio* (949), *Bonafilius* (989). Les grafies *Bofi* i *Bufi* representen formes de pronúncia molt dialectals» (p. 325 i 326). DCVB inclou la forma *Bofi* com a llinatge de Barcelona, Llerona, Malgrat, Orís, etc.
- Burgas (C): Desconeixem la pronunciació d'aquest llinatge. Ens inclinam a pensar més tost en una forma *Burguès*: «home de la classe mitja» (p. 291). (A) Moll registra així mateix la forma *Burgues* i *Burgas*: «Probablement del germ. *Burg* «fortalesa» (p. 146).
- Cabrer (C): «De *cabrer* «pastor de cabres» (p. 294).
- Carbó (E): «Del substantiu *carbó* (llatí CARBONE). Guillelmi Rodballi, quem vocant *Carbonem* (1146» (p. 340).
- Carbonel (E): «*Carbonell*. Derivat diminutiu de *Carbó*. *Carbonellus* (1172)» (p. 340).
- Claver (C): «De *claver* (del llatí CLAVARIUS) «dipositari de les claus d'una caixa, d'una casa, etc.» (p. 294).
- Colell (B): «*Collell*, *Colell*, *Culell*. Derivat diminutiu de *Coll* » (p. 232). Segons Moll la forma *Colell* és efecte d'una dissimilació de les palatals, però també pot tractar-se d'una simple ultracorrecció ortogràfica.
- Company (D): «Del substantiu *company* (llatí COMPANIO), aplicat joiosament a un infant considerant-lo com a vingut per a fer companyia als seus familiars» (p. 309).
- Cortey (B): «*Cortell*, *Cortey*. Probablement derivat diminutiu de *cort*» (p. 257). El DCVB registra el topònim *Cortei* a l'Alt Camp de Tarragona i a Mallorca.
- Coste (B): «*Costa*, *Lacosta*, *Sacosta*. Del substantiu *costa* «terreny inclinat...» (p. 234).
- Crus (B): Tal volta es tracta de la pronunciació rossellonesa de la forma *Cros*, amb el pas de O tònica a U. Moll registra *cros*: «Del pre-romà CROS-SUS «buit» (cf. el francès *creux*)» (p. 234). El DCVB dóna altres versions, però creim que no són satisfactòries, i registra així mateix

els topònims *El Cros* a les comarques del Maresme, Camprodon, Priorat, etc.

de Bajes (B): «Del nom de comarca *Bages*, d'origen preromà» (p. 177).

de Gerba (B): No registrat al Moll ni al DCVB. Al·ludeix sens dubte a l'illa de Djerba, al golf de Trípoli.

de Pertagàs (B): «*Partagàs, Pertegàs*. D'un topònim *Pertegàs*, avui nom d'una riera, però que també devia designar un nucli de població, que ve del llatí medieval PERTICACEUS, «mida longitudinal de dues passes». *Adalbertus de Perticacio* (1033)» (p. 201).

de Perdines (B): *Pardina, Pardines, Pardinas*. Del llatí PARIETINA «lloc de parets», «parets ruïnoses»... (p. 269). El DCVB registra alguns topònims amb aquest nom en el Ripollès, Albalat de la Ribera, etc.

de Qaralt (B): «*Queralt, Caralt, Queral, Caral*. Nom d'una muntanya del Berguedà, d'un antic castell de la Segarra, etc. Compost de *quer alt* «roca alta» (p. 203).

de Roax (B): «*Ruaix*. Probablement del topònim medieval *Roaix*, nom d'una ciutat de Mesopotàmia, que avui és anomenada Edessa» (p. 218). El DCVB registra la variant *Roaix* com a llinatge mallorquí del segle XIV i la variant *Ruaix* en molts altres llocs dels Països Catalans.

de Romanya (B): «D'un gentilici ROMANIANUS, derivat de ROMANUS» (p. 113). El DCVB registra un topònim amb aquest nom a l'Alt Empordà i un altre a la Selva.

de Tous (B): «Nom d'un poble de la Segarra. Segons Hubschmid ve del substantiu català *tou* «buit»...» (p. 210).

d'es Camps (B): «Substantiu ben conegut, del llatí CAMPUS...» (p. 232).

d'es Cros (B): Vid. *Crus*.

d'es Pou (B): «Del mot comú *pou* (del llatí PUTEUM)...» (p. 229).

d'es Puig (B): «Del nom comú *puig* (del llatí PODIUM)» (p. 243).

de Ulmis (B) (l'Om): «Nom d'arbre (del llatí ULMUS)» (p. 283).

Deulosal (D): «Grafia aglutinada de la frase arcaica «*Deus lo sal*». (DEUS ILLUM SALVET), «que Déu el salvi», nom aplicat com a bon auguri a la naixença d'un infant» (p. 309 i 310).

Domànach (A): «*Domènec, Domènech*. De DOMINICUS, nom que significa «del Senyor». *Ellemer Dominico* (1040)» (p. 124).

d'Ortha (B): «Del llatí HORTA «hort»» (p. 268).

Escanella (G): Segons Moll: «*Escanelles*: Potser de *Sconchildis*, nom de dona que significava «bell combat». *Schinildis* (913)» (p. 149). El DCVB el registra a Mallorca i a Eivissa com a llinatge. Quant a l'etimologia diu que és incerta, però sembla relacionada amb al mot *esconelles*, i, per tant, amb el llatí SCAMNELLAS «banquetes». El DCVB diu de la

forma *esconelles*: «Enginy de transport, compost d'un bastiment de barres combinades amb cordes formant a banda i banda del bast... que s'emprava per a tragar garbes o feixos de llenya».

Esteva (A): «*Esteve, Es'eva, Estebe*. De STEPHANUS, nom grec del primer màrtir cristià, *Stevano* (912); *Stefanus* (937)» (p. 117).

Faurat (F): Moll registra «*Faura*». Del provençal *faure* «ferrer» (p. 357). La nostra forma deu ser una grafia dialectal de *fauret*, diminutiu de *faure*, amb la /e/ neutra tònica representada per una *a*.

Ferer (C): «*Ferrer, Ferré, Farré, Ferrés, Farrés*. De *ferrer* (del llatí FERRARIUS), «qui treballa el ferro» (p. 296).

Figuera (B): «Nom d'un arbre i de la ciutat capital de l'Alt Empordà, *Ficarias* (962)» (p. 198).

Frau (G): Segons Moll: «*Frau*. De FRAWI, que en gòtic significava «senyor», i antic alt alemany «alegre» (p. 150). Segons el DCVB existeixen algunes accepcions diferents d'aquest mot. Entre altres registra: *Frau*: «Fondalada o pas estret i no gaire llarg entre dues muntanyes o penyals». Etim. del llatí: FRAGUM «trencadura».

Gillabert (A): «*Gelabert, Gilabert*. De *Gilabert* o *Gilbert*, de *gisil* «sageta» i *berht* «brillant» (p. 153).

Gombau (A): «*Gombau, Gumbau*. De *Gundobald* «audaç en la batalla». *Gombaldus* (845); *Gomballus* (1031)» (p. 157).

Gonyallons (A): «*Gonyalons*. De *W'anilone*, derivat del radical WAN- «esperança»; *Gudalonis* (913); *Gudilonis* (913); *Gualaonsus* (988)» (p. 157).

Gramatge (C): «*Gramatge, Gramatches*. Del llatí GRAMMATICUS «gramàtic». En francès hi ha el cognom *Gramache*, variant de l'antic occità *gramatge* «advocat, escriptor» (p. 297).

Granella (E): Forma femenina de *granell*. «Probablement derivat diminutiu de *gran*, encara que també podria ésser diminutiu de *gra*» (p. 319).

Gual (A): «*Gual, Gol*. De *W'aldo* «regnant». *Awaldus* (909); *Aqualdus* (913). Existeix la possibilitat que el cognom *Gual* sigui una aplicació onomàstica del substantiu *gual* (del llatí VADUM) (p. 153): Sobre aquesta forma diu el DCVG: «Indret d'un riu en què hi ha poca fondària d'aigua i el fons és prou bé perquè hi puguin passar caminant». També, segons el mateix diccionari aquest cognom pot provenir del nom propi germànic WADALD.

Holiver (B): «Nom de l'arbre que fa olives. Oliver era en l'edat mitjana un nom de baptisme, divulgat potser per la fama del famós Olivier de la gesta carolíngia. De totes maneres no era un nom d'origen germànic sinó llatí...» (p. 282 i 283).

- Jornat (E): «*Jornet*. Diminutiu de *jorn* (llatí DIURNUS) (dia». També és topònim, nom d'una riera que desemboca a Barcelona. *Jurnetus* (1170) (p. 342).
- Lobet (E): «*Llobet*. *Llovet*. Diminutiu de *llop*. Molt usat en l'edat mitjana com a nom personal. *Lobeto* (987)» p. 334).
- Lopis (F): «*Llopis*. Del cognom López, derivat del nom de baptisme *Lope* (=Llop)» (p. 356).
- Lorens (A): «*Loreuç*. *Llorens*. De LAURENTIUS, nom de diversos sants» (p. 127).
- Loret (B): «*Lloret*. Nom de diverses viles i partides rurals. Del llatí LAURETUM «camp de llorers» (p. 193). El DCVB registra aquest topònim al Capcir, Horta de Gandia, Sénia de la Vila Joiosa, Costa Brava, Mallorca, Gironés, etc. (p. 119).
- Marc (A): «*March*. *Marc*. Del prenom llatí MARCUS, nom d'evangelista» (p. 119).
- Marcús (A): «De MARCUTIUS, derivat de MARCUS, nom d'evangelista» (p. 119).
- Marí (C): «De *marí* (del llatí MARINUS) «mariner» (p. 299).
- Masip (C): «*Macip*. *Massip*. *Masip*. De *macip* (del llatí MANCIPIUM) «servent», «aprenent» (p. 298).
- Massanet (B): «Nom (avui escrit *Maçanet*) de diverses poblacions, procedent del llatí MATTIANETUM «pomera» (p. 194). El DCVB registra les localitats de Maçanet de Cabrenys (a l'Alt Empordà) i Maçanet de la Selva (comarca de la Selva).
- Mates (B): «*Mata*. *Mates*. *Matas*. *Lamata*. *Delamata*. Nom de planta silvestre, d'origen preromà segons alguns filòlegs, d'origen llatí segons altres» (p. 280).
- Mateu (A): «De MATHAEUS, nom d'un evangelista» (p. 119).
- Merty (A): «*Martí*. De *Martinus*, cognom llatí, nom d'un sant bisbe de Tours que era molt popular en l'edat mitjana» (p. 128).
- Mestre (C): «*Mestre*. *Mestres*. De *mestre* (del llatí MAGISTER «home que es dedicava a ensenyar» (p. 300).
- Mieras (B): «*Mieres*. Nom d'un poble de la Garrotxa». *Miliarias* (834) (p. 195).
- Moge (A): «*Llinatge mallorquí* (pronunciat [móze], que sembla relacionable amb el cognom català *Motger*, d'origen probablement germànic» (p. 165).
- Muntaner (C): «*Muntaner*. *Montaner*. *Muntané*. Del nom comú antic *muntaner* (del llatí vulgar MONTANARIUS) «guarda de muntanyes o garrigues» (p. 300).

- Muntanyans (A):** Moll registra la forma: «*Montanyà*. De MONTINIANUS (derivat del cognom MONTINIUS), segons Meyer-Lübke. També pot ésser una aplicació antroponímica de l'adjectiu *muntanyà* «muntanyenc», derivat de *muntanya*» (p. 112).
- Navata (B):** Moll no registra aquest cognom en la seva monografia. És el nom d'una vila de l'Alt Empordà.
- Padrolla (B):** «*Pedrola*. Derivat diminutiu de pedra» (p. 241).
- Paliser (C):** «*Pellisser, Pellicer, Pellicé, Pallisser, Pallissé*. Del substantiu *pellisser*, «que treballa o comercia en pells» (p. 302).
- Parató (A):** No és registrat a la monografia de Moll. El DCVB el documenta com a llinatge de nombroses ciutats i viles dels Països Catalans.
- Parayllada (B):** «*Parellada, Perellada*. Del substantiu *parellada* (derivat de *parell*) extensió de terra que es llaurava normalment en un dia per un parell de bous» (p. 270).
- Picorneyl (B):** «*Picornell*. Nom de bolet» (p. 284). El DCVB el documenta així mateix com a nom d'ocell i com a llinatge.
- Pol (A):** «Del nom llatí PAULUS, nom de sant, *San' Pol*, nom de població, equival en català antic a *sant Pau*» (p. 121). El DCVB registra Sant Pol, nom d'un llogaret del municipi de la Bisbal de l'Empordà i un altre del municipi de Constantí, i Sant Pol de Mar, nom d'una vila situada en el Maresme, prop de Pineda.
- Polat (A):** «*Polet*: diminutiu de *Pol*». No és registrat a la monografia de Moll ni al DCVB.
- Pons (A):** «*Ponç, Pons*. Del cognom PONTIUS (derivat de PONTUS «la mar»), nom de diversos sants, *Poncius* (970)» (p. 130). El DCVB registra també com a localitat de Palafrugell, Sant Salvador de Bianya, Pla de Bages, Gironès, etc.
- Porta (B):** «*Porta, Portas, Laporta*. Del substantiu *porta*» (p. 263).
- Prats (B):** «*Prat, Prats*. Del nom comú *prat* (del llatí PRATUM)» (p. 242).
- Puigdorfilla (A):** No registrat a l'assaig de Moll, però sí al DCVB com a llinatge mallorquí. És un compost de *Puig* i *d'Orfila*. «*Orfila*: de Vulfila, derivat de *vulf* «llop». (Moll p. 166).
- Pujalta (B):** Femení de *Pujalt*. No registrat a l'assaig de Moll. El DCVB documenta *Pujalt* com a llinatge i com a topònim de la comarca d'Anoia i un altre del municipi de Lledó (Alt Empordà).
- Raffal (F):** *Rafal*. De l'àrab *rahl*, «casa de camp», «*hostal*» (p. 354).
- Ribellas (B):** «*Ribelles*. Del llatí RIPELLAS, forma diminutiva de RIPAS «voreres» (p. 248). El DCVB registra amb aquest nom un poblet agregat al municipi de Vilanova de l'Aguda i un altre del municipi de Bassegoda (Garrotxa).

- Ribes (B): «*Riba, Ribes, Ribas, Riva, Rivas, Larriba, Sarriba*. Del nom comú *riba* (del llatí RIPA) «vorera de mar o de riu». La variant de *Ribes* o *Ribas*, en plural, pot venir del topònim *Ribes*, població pirenenca» (p. 248).
- Riera (B): «*Riera, Sarriera*. Del nom comú *riera* (del llatí RIVARIA) «riu de poca aigua» (p. 229 i 230). El DCVB registra les localitats de la *Riera* als municipis de Begur (Alt Empordà i l'altre al Camp de Tarragona.
- Roge (E): «Femení de *roig*. «De l'adjectiu «*roig*» «vermellós» (p. 323).
- Rossaylló (B): «*Rosselló*. Del nom de comarca ultrapirinenca *Rosselló* (de l'antic RUSCINONE)» (p. 382).
- Rubert (A): «*Robert, Rubert*. Nom de baptisme. De HRODBERTH, compost de *hrod* «fama» i *berth* «brillant» (p. 169).
- Rubí (B): «*Rubí, Robí*. Nom d'una villa situada prop de Barcelona. Sembla venir del llatí RUPINUS «rocós» (p. 205).
- Rupià (B): «Poblet del Baix Empordà; probablement procedent d'un gentilici RUPIANUS» (p. 206).
- Sabater (C): «*Sabater, Sabaté, Sabatés*. Del substantiu *sabater* «qui fa sabates» (p. 303).
- Sa-Manera (E): «del substantiu *manera*; en francès hi ha el cognom *Manière*, que Dauzat interpreta com «qui a la manière» (modération, mesure)» (p. 328).
- Sa-Plana (B): «*Plana, Planes, Planas, Laplana*. Del llatí PLANA «terreny pla» (p. 242).
- Sa-Rovira (B): «*Rovira, Ruvira, Robira, Rubiras, Ruira, Ruyra*. Del llatí ROBEREA «roureda» (p. 236). El DCVB registra com a topònim d'algunes comarques catalanes.
- Senton (F): De Sem- Tov. (F): No registrat a Moll ni al DCVB. Durant l'edat mitjana era corrent a Barcelona com a antropònim hebreu.
- Sera (B): «*Serra, Serres, Serras*. Del nom comú *serra* «cadena de muntanyes» (p. 249). El DCVB registra nombroses localitats amb aquest nom en els Països Catalans.
- Soler (B): «*Soler, Solé, Sulé*. Del llatí SOLARIUM, derivat de SOLUM «sol», terreny, solar» (p. 250).
- Solivera (Ses-Oliveres) (B): «*Olivera, Oliveres, Oliveras, Soliveras*. Nom de l'arbre que fa olives. La forma *Soliveras* representa una grafia aglutinada de l'article *sa* (=s'olivera) i amb la *-s* de plural (p. 283).
- Susia (G): Segons Moll «*Socias, Socies*. (Amb l'accent sobre la *i*). Potser de *Sociats*, amb desplaçament de l'accent» (p. 351), però creim que aquest ètim no resulta prou convincent.

Sxiarín (F): No registrat a Moll ni al DCVB.

Tàpies (B): «*Tàpia, Tàpies, Tàpias*. Del nom comú *tàpia* «tros de paret fet amb motlle» (p. 261). El DCVB registra un poblet amb aquest nom a Maçanet de Cabrenys (Alt Empordà).

Taybó (B): «*Telló*. Diminutiu de *tell*. Segons Moll»: *Tell, Tei, Tey, Deltell*. Nom d'arbre (del llatí *TILJUM*). *Deltell* és grafia aglutinada *del tell* (p. 287). El DCVB el registra la forma *Telló* com a llinatge existent a Igualada.

Taxidor (C): «*Teixidor, Texidor, Teixidó, Texidó*. Del nom comú *teixidor* «qui teixeix» (p. 305).

Tollrà (B): «*Tolsà, Tolrà, Toldrà, Tuldrà*. Formes que representen una contracció de *tolosà* «nadiu de Tolosa» (p. 223).

Tona (B): «Del nom de poble *Tona* (comarca d'Osona), que probablement és pres del substantiu *tóna* «bota» per la característica forma dels turons que volten el dit poble» (p. 209 i 210). El DCVB en dóna l'etimologia *TUNNA*, del gal·lic.

Trobat (D): «Moll no el registra. Suposam que deu tractar-se d'una al·lusió a la circumstància del naixement. El DCVB el registra com a cognom de Celrà, Hostalric, Mallorca, etc.».

Ugat (A): «*Huguet, Auget*. Forma diminutiva de *Hug*» (p. 161). El DCVB el documenta com a nom de pila i com a llinatge.

Vergili (A): «Dissimilació de la forma *Virgili*, nom de diversos sants» (p. 132). El DCVB registra Vergili, variant de Virgili com a cognom de diverses localitats catalanes.

Vert (E): «*Verd, Vert*. De l'adjectiu *verd*, nom de color. Del llatí *VIRIDE*, amb el mateix significat» (p. 324).

Vigat (Vignet) (B): Moll no el registra. El DCVB el documenta com a llinatge de Ribes, Barcelona, etc. Segons aquest mateix diccionari es tracta d'un derivat del cognom *Vigo*, del nom personal germànic *Wigo*, procedent d'un radical que significa «combat». És molt probable també que es tracti d'un diminutiu de la ciutat catalana de *Vic*.

Vilaür (B): «*Vilahür, Vilahü*. Nom d'un poble de l'Alt Empordà» (p. 212). Segons el DCVB es tracta d'un compost de *vila* i el nom personal germànic *Ur*.

Vinyoles (B): Forma plural de *vinyola* (del llatí *VINEOLA*), diminutiu de *vinya* (p. 288). El DCVB registra una sèrie de topònims amb aquest nom, un dels quals està situat al Baix Empordà.¹⁸

¹⁸ Les lletres A, B, C, D, E, F, representen el tipus de llinatge segons la classificació que fa Moll al treball ja esmentat *Els llinatges catalans*. Distingeix: 1. *Nom del pare de l'individu interessat*. 2. *Nom del país o poble de procedència*. 3. *Nom de professió, càrrec o dignitat*. 4. *Mots referents a circumstàncies del naixement, a consagracions, devocions i benediccions o auguris*. 5. *Malnoms o sobrenoms*. 6. *Noms d'origen desconegut o incert*.